

A pedagógiai kultúra fejlesztésének elősegítése javaslatcsomag (vitairat)

A javaslatcsomag szerkezete a következő:

1. Mi a „megrendelés”?
2. Alapelvek
3. Strukturális alapfeltételek
4. Javaslatok a munkafolyamatra
5. Javaslatok jogszabályi változtatásokra

1. Mi a „megrendelés”?

CKP-ként az ELEGY OSZB ülésére a következő leírást terjesztettük be:

„A pedagógiai kultúra fejlesztésének elősegítése javaslatcsomag, amely feltérképezi a közoktatás egészében jellemző, ezzel a területtel összefüggő állapotokat, ezen belül bemutatja, hogy milyen, a pedagógiai kultúra fejlesztését szolgáló komplex jó gyakorlatok indultak el, vezetődték be eddig a közoktatási rendszer egyes területein/szegmenseiben, majd a diagnózisban megállapítottakat figyelembe véve javaslatokat fogalmaz meg tudományosan megalapozott, ma kívánatos fejlesztési irányokra. Egy lehetséges tanulási modellt, "menetrendet" is leír, a hozzá szükséges erőforrások bemutatásával együtt. A pedagógiai kultúra fejlesztésének feltételét képező, az azt támogató jogszabályi változtatásokra is javaslatokat fogalmaz meg.”

Az ELEGY OSZB-től ennek alapján egy vitairat készítésére kaptunk felkérést. Ennek megfelelően munkánk célja elüt a többi munkacsoport munkájának céljától.

Amit CKP-ként javasoltunk, kértünk erre az időszakra, az az volt, hogy egy a későbbiekre vonatkozó lehetséges munkafolyamatot, menetet fogalmazzunk meg most ebben a szakaszban: az idézett szövegben foglaltak előállításának munkafolyamatát, menetét. Ez volt a mostani munkánk egyik célja, feladata.

A mostani munkánk másik célja, feladata az volt, hogy térképezzük fel: melyek azok a szükséges jogszabályi változtatások, amelyek az azonnali intézkedések kategóriájába tartoznak a pedagógia területét érintő jellegük miatt.

Mindezek alapján tehát semmiképpen nem volt feladata a mostani munkának a kívánatos(nak gondolt) pedagógiai irányzatokról, megoldásokról való beszélgetés, gondolkodás. Mert ez a későbbi - mint fentebb olvasható, most csak előkészített - munkafolyamatban, menetben fog kialakulni.

2. Alapelvek

1. Demokrácia: fontos megfogalmoznunk majd, hogy melyek a jellemzői, kritériumai a mi értelmezésünk szerint a demokráciának.
 - a. Lehetőségteremtés
 - b. Szabadság és együttműködés (kapcsolatok)
 - c. Pluralitás: eltérő módszerek, filozófiák
 - d. Autonómia: Általában vett (vagyis abszolút) autonómia (vagy szuverenitás) nem létezik. Az autonómiának fokozatai, szintjei vannak és mindig konkrét tartalomra vonatkozik. Definiálni kell, hogy miben (mire nézve) legyen autonóm a pedagógus, a nevelőtestület, az intézményvezető, a fenntartó stb.
 - e. Szubszidiaritás: mindenhol arra a lehetséges legalacsonyabb szintre kell delegálni a döntési jogkört, ahol az információ és a döntési felkészültség is megvan
 - f. Motiváció kialakítása a változtatáshoz a jelenlegi pedagógusok körében
 - g. Innovációs igény kialakulásának támogatása
 - h. Támogató légkör, bizalom a helyi szint, a helyi innovációk felé
 - i. Pedagógusok autonómiájának növelése: autonóm pedagógus nevelhet autonóm gyermeket
 - j. Intézményi autonómia létrehozása, erősítése
 - k. Intézmény legyen szolgáltató
2. Személyre szabott tanulás-tanítás: minden gyerek sajátos nevelési igényű, nemcsak az, akit SNI-nek mondunk - csak az átlagtól való eltérés módja és mértéke tekintetében különböznek - a „közös” (uniformizált, frontális) tanítástól el kell tolni a differenciálás, a személyre szabott tanulás-tanítás felé
3. Pedagógusszerep
 - a. Szemléletváltás: hogyan lehet másként
 - b. A pedagógus önképének tudatosítása, átalakítása
 - c. A pedagógus nem az ismeret terjesztője
 - d. Pedagógusok egyenlő hozzáférése tudáshoz, kutatásokhoz, módszerekhez, kipróbáláshoz
 - e. Pedagógusok támogatása, megsegítése az inkluzív nevelésre, oktatásra képessé tétel folyamatában
 - f. Önreflexió (idő rá)
 - g. Igazi külső támogatás, szakmai alapú monitoring
 - h. Pedagógusi szakma presztízsének visszaállítása
4. Gyermek felzabardítása, partnerré emelése
5. Szülők felzabardítása, partnerré emelése

3. Strukturális alapfeltételek

1. Új, legitim, konszenzusos oktatási víziórendszer
2. Legyen politikai szándék a változtatásra
3. Megfelelő finanszírozás: benne kiemelten szempontként: versenyképes, értékálló bérrendszer kialakítása, fenntartása
4. Decentralizálás
5. Pedagógusképzés átalakítása
6. A pedagógusok munkáját dinamikus mérő, támogató, belső intézményi folyamatokban szervezett rendszer kialakítása, működtetése
7. Intézményre fókuszáló árnyalt, adekvát jelzőrendszer működtetése
8. Intézményekben rendszeresen működő pedagógiai műhelyek létének biztosítása, ezek közötti kommunikáció támogatása
9. Megújulást ösztönző források biztosítása
10. Szabad pedagógiai kutatás rendszerének (kutatási műhelyek) erősítése, kialakítása, támogatása
11. Szabadon választható, támogató-szolgáltató intézmények rendszerének létrehozása, működtetése
12. Pedagógiai sajtó működése

4. Javaslatok a munkafolyamatra

1. Diagnózis anamnézis alapján: mi folyik az intézményekben: tudni kell, hogy minden intézményben mi a helyzet (feltérképezés önértékeléssel és külső támogatással)
2. Meglévő jó gyakorlatok azonosítása
3. Országos, területi, helyi, intézményi pedagógiai műhelyek létrehozása, működtetése a kívánatos fejlesztési irányok meghatározásához: minél több résztvevő (pedagógusok, szakemberek)
4. Folyamatba ágyazott fejlesztések és képzések, mentori támogatással, tudásmegosztással
5. Innovációk a rendszeren belül (helyi innovációk) történjenek
6. Intézmények tanulószervezetté fejlesztése, fejlődése, szervezeti kultúra kiemelt folyamatként kezelése

5. Javaslatok jogszabályi változtatásokra

1. Központi tanügyi, tartalmi szabályozás egyszerűsítése, csökkentése, NAT eltörlése
2. Tényleges kimeneti szabályozásra való átállás a tantervi helyett: kerettantervek eltörlése
3. Kompetenciák középpontba állítása
4. Leterheltség csökkentése
5. Intézményeknek egyéni programjuk lehessen
6. Iskola-, kollégium-, óvodakísérletek indulhassanak
7. Megfelelő pedagógus bérrendszer kialakítása és fenntartása
8. Jogszabályban kell rendezni, hogy nem pedagógus végzettségűek milyen feltételekkel dolgozhatnak pedagógusként
9. Szakmai alapú monitoring
10. Tankönyvválasztás szabadságának megteremtése